

THE WORLD BANK

Working for a World
Free of Poverty

รายงาน East Asia and the Pacific Update

7 เมษายน 2557

ประเทศไทย

ประชากร

ประชากร

66.8 ล้านคน

อัตราเติบโตของประชากร

ร้อยละ 0.3

ผลิตภัณฑ์มวลรวม (อัตราสากล US\$)

655.5 พันล้าน

ผลิตภัณฑ์มวลต่อหัว (อัตราสากล US\$)

9,815

พื้นที่

513,120 ตารางกิโลเมตร

เมืองหลวง

กรุงเทพฯ

ฐานข้อมูล : ดัชนีการพัฒนามาโลก

สรุป

อัตราการเจริญเติบโตของ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ของประเทศไทย ในปี 2556 อยู่ที่ร้อยละ 2.9 หลังจากที่ทุกองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมขยายตัวต่ำกว่าที่คาดไว้ ซึ่งรวมถึงการบริโภค การลงทุน การส่งออกสุทธิ และการใช้จ่ายภาครัฐ ในขณะที่การอ่อนตัวของการส่งออกบางส่วนอาจมีสาเหตุมาจากโครงสร้างของการผลิตสินค้า เช่น ยอดขายคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ลดลงทั่วโลกเมื่อเทียบกับแท็บเล็ต อาจส่งผลให้การส่งออกของฮาร์ดดิสก์ลดลง รวมทั้งการส่งออกผลิตผลทางการเกษตร และโลหะขยายตัวต่ำเช่นกัน กำลังการซื้อที่อ่อนตัวลงของการบริโภคภายในครัวเรือนส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการลดอัตราภาษีเพื่อชดเชยให้กับภาษีอัตรากันแรกที่หมดอายุลงปลายปี 2555 หนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเพิ่มมาตรการของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เข้มงวดเพื่อรักษาเสถียรภาพ

ระบบการเงิน การค้างชำระของโครงการจำนำข้าว¹ การชะลอตัวของเศรษฐกิจนั้นเห็นได้อย่างชัดเจนในไตรมาสที่ 3 ก่อนการประท้วงทางการเมืองจะเริ่มขึ้น การประท้วงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค ยกเว้นในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงน่าจะขยายตัวจะอยู่ที่ร้อยละ 3 ในปี 2557 เพราะอุปสงค์ในประเทศยังคงอ่อนตัวอยู่จากความไม่สงบทางการเมือง การบริโภคในครัวเรือนน่าที่จะฟื้นตัวเพียงเล็กน้อยจากปีที่แล้ว เพราะหนี้สินครัวเรือนยังคงสูงอยู่และภาครัฐดำเนินการไม่ได้เต็มที่เนื่องจากความวุ่นวายทางการเมือง รายได้จากการท่องเที่ยว การลงทุนสาธารณะ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ในขณะที่เดียวกันการส่งออกน่าจะมีอัตราการขยายตัวที่สูงเพราะการฟื้นตัวของประเทศคู่ค้าเป็นไปอย่างต่อเนื่อง หากสถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพพอจนนักลงทุนวางใจหรือมีการจ่ายเงินค้างชำระในโครงการจำนำข้าวของปี 2556 ได้ (ซึ่งมีมูลค่าเป็นร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะสูงขึ้นในปี 2557

เศรษฐกิจเมื่อปี 2556

ในปี 2556 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.9 โดยการเติบโตของการบริโภคของภาคครัวเรือน การลงทุน และการส่งออกที่ชะลอตัวลง การบริโภคของภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับการขยายตัวที่ร้อยละ 6.7 ในปี 2555 การบริโภคติดลบในไตรมาสที่ 4 เมื่อมีการผัดนัดชำระในโครงการรับจำนำข้าว การลงทุนภาคเอกชนหดตัวลงเกือบร้อยละ 3 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่บริษัทส่วนใหญ่ได้ลงทุนไปแล้วในปี 2555 เพื่อฟื้นฟูสภาพที่เกิดจากน้ำท่วมใหญ่ในปี 2554 และบางส่วนเกิดจากความเชื่อมั่นที่ลดลงส่งผลให้อุปสงค์ในประเทศเติบโตไม่ถึงร้อยละ 1.5 ในปี 2556 เมื่อเทียบกับร้อยละ 9.4 ในปี 2555

และเมื่อการผลิตและการบริโภคชะลอตัว การนำเข้าจึงขยายตัวเพียงร้อยละ 2.9 ส่งผลให้อุปสงค์สุทธิของต่างประเทศเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 12.4 ช่วยพยุงการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในปี 2556

¹ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2557 โครงการซึ่งให้ชาวนานำข้าวเปลือกมาจำนำไว้กับรัฐบาลในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดได้เป็นหนี้ชาวนา 130,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ซึ่ง 700 ล้านบาทเป็นเงินจำนำข้าวในฤดูการปี 2555/2556 และ 129,300 ล้านบาท เป็นข้าวที่รับจำนำไว้ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2556

การส่งออกภาคบริการนำรายได้เข้าประเทศอย่างมากในปี 2556 โดยมียอดนักท่องเที่ยวเข้าประเทศไทยสูงเป็นประวัติการณ์ จนเมื่อประเทศจีนมีกฎหมายท่องเที่ยวฉบับใหม่และเกิดเหตุไม่สงบทางการเมืองเมื่อช่วงปลายปี รายได้การท่องเที่ยวหลักดันยอดส่งออกด้านบริการในผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้นใน 3 ไตรมาสแรกของปีถึงร้อยละ 25 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ซึ่งนับว่าสูงที่สุดในรอบ 10 ปี ยอดนักท่องเที่ยวในปี 2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ใน 3 ไตรมาสแรก แต่อย่างไรก็ตาม ยอดนักท่องเที่ยวชะลออย่างเห็นได้ชัดในไตรมาสสุดท้ายของปี 2556 ขยายตัวเพียงร้อยละ 10.7 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า เมื่อจีนประกาศใช้กฎหมายด้านการท่องเที่ยวฉบับใหม่ และเกิดเหตุประท้วงทางการเมืองเมื่อปลายเดือนตุลาคมในกรุงเทพฯ ถึงกระนั้น ยอดนักท่องเที่ยวในปี 2556 ก็ยังทำสถิติสูงสุดถึง 26.6 ล้านคน

การส่งออกสินค้าของไทยฟื้นตัวช้ากว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ ในปี 2556 ยอดส่งออกในรูปแบบเงินเหรียญสหรัฐหดตัวลงร้อยละ 0.2² จากปีก่อน การส่งออกของประเทศในเอเชียตะวันออกส่วนใหญ่ไม่หดตัว หรือไม่กี่ฟื้นตัวได้เร็วกว่าประเทศไทยในปี 2556 ในช่วงปลายปี การส่งออกของไทยเท่านั้นที่ยังคงหดตัวอยู่ สินค้าส่งออกหลักของไทยที่ขยายตัวต่ำได้แก่ สินค้าทางการเกษตร ฮาร์ดดิสก์ โลหะและเหล็ก สินค้าการเกษตรส่งออกที่ลดลงเป็นผลจากการส่งออกข้าวที่ลดลง เนื่องจากข้าวในสต็อกของโครงการรับจำนำข้าวได้ถูกปล่อยออกมาในจำนวนน้อย และการลดลงของผลิตภัณฑ์กุ้งเนื่องจากเกิดโรคระบาด ราคาขายที่ลดลงเกือบร้อยละ 10 ในปี 2556 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าทำให้มูลค่าการส่งออกของยางลดลง (ซึ่งมีส่วนเกี่ยวเนื่องหนึ่งของการส่งออกสินค้าเกษตร) การส่งออกฮาร์ดดิสก์ลดลงร้อยละ 5.6 ในปี 2556 เมื่อความต้องการด้านคอมพิวเตอร์ลดลงเนื่องจากกำลังซื้อทั่วโลกลดลง และการแข่งขันจากแท็บเล็ต

เงินทุนไหลเข้าผันผวนในปี 2556 เงินทุนสุทธิไหลเข้าประเทศไทยสูงตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี 2555 รวมยอดได้ 8.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในครั้งแรกของปี 2555 และเพิ่มเป็น 9 พันล้านเหรียญสหรัฐในครั้งแรกของปี 2556 อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนมิถุนายน 2556 กระแสก็ตีกลับเมื่อมีข่าวว่าสหรัฐอาจมีนโยบายลดมาตรการผ่อนคลายนโยบายการเงิน (QE) จึงมีเงินไหลออกเกิน 7.7 พันล้านเหรียญสหรัฐในครึ่งหลังของปี 2556 โดยเฉพาะจากตลาดทุนและนำไปฝากในต่างประเทศ ดังนั้นเงินทุนไหลเข้าสุทธิในปี 2556 จึงมีเพียง 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ เทียบกับ 14.4 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2555

² คิดจาก ดุลการชำระเงิน

เงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติยังคงเพิ่มขึ้นในปี 2556 และไม่ได้รับผลกระทบที่เกิดจากเหตุวุ่นวายทางการเมือง ยอดเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศอยู่ที่ 12.8 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2556 เมื่อเทียบกับ 10.7 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2555 และเป็นระดับสูงที่สุดนับแต่ปี 2548 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 2556 ส่วนใหญ่มาจากญี่ปุ่น อาเซียน(ASEAN) และสหรัฐ

เงินทุนสำรองระหว่างประเทศในปี 2556 อยู่ที่ 167.2 พันล้านเหรียญสหรัฐเทียบกับ 181.6 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2555 ธนาคารแห่งประเทศไทยคงได้ทำการแทรกแซงค่าเงินเพื่อชะลอการอ่อนตัวของค่าเงินบาทในช่วงครึ่งปีหลังของ 2556 เงินทุนสำรองระหว่างประเทศเมื่อสิ้นปี 2556 มีมูลค่าเป็น 2.8 เท่าของยอดหนี้สินภายนอกของประเทศ บัญชีเดินสะพัดขาดดุลย์ 2.8 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2556 (ร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม) เทียบกับ 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐที่ขาดดุลย์ในปี 2555 (ร้อยละ 0.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม) ทำนองเดียวกัน มีส่วนเกินในบัญชีเงินทุนอยู่เพียง 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2556 เปรียบเทียบกับส่วนเกิน 14.4 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2555

อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2556 ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 2.2 และ 1.0 ราคาอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 เมื่อเทียบกับปี 2556 ราคาของเนื้อสัตว์ สัตว์ปีก และปลาเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 ราคาสินค้าอุปโภคและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.5 เทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ การลดราคาลงของสินค้านำเข้า (รวมทั้งราคาน้ำมัน) ร้อยละ 2 ส่งผลให้ราคาสินค้าอุปโภคเพิ่มขึ้นช้าลงในปี 2556 รัฐบาลยังคงอุดหนุนราคาขายปลีกของพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมันดีเซลและก๊าซธรรมชาติ อัตราดอกเบี้ยนโยบายได้ลดลงในเดือนพฤศจิกายน 2556 และ มีนาคม 2557 ในภาวะเศรษฐกิจที่อ่อนตัวลง และอัตราเงินเฟ้อที่ต่ำ.

นโยบายการคลังเริ่มตึงตัวเมื่อการประท้วงทางการเมืองเริ่มส่งผลกระทบต่อการทำงานของรัฐบาล การลงทุนสาธารณะเมื่อคิดเป็นมูลค่าที่แท้จริงเติบโตมากกว่าร้อยละ 15 ใน 2 ไตรมาสแรกเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ก่อนที่จะหดตัวลงร้อยละ 16 และ ร้อยละ 4.7 ในไตรมาสที่ 3 และที่ 4 ตามลำดับ การดำเนินงานภายใต้โครงการบริหารจัดการน้ำ 350,000 บาทเกิดการล่าช้าและมีการค้างจ่ายในโครงการรับจำนำข้าว ยอดขาดดุล (รวมทั้งการจ่ายเงินนอกงบประมาณ เช่น โครงการรับจำนำข้าว) อยู่ที่ร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมเทียบกับร้อยละ 3 ในปี 2555

เศรษฐกิจปี 2557 และความเสี่ยง

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยคาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 3.0 ในปี 2557 การบริโภคและการลงทุนคาดว่าจะยังคงซบเซาเมื่อเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองยังคงดำเนินอยู่ ขณะที่คาดว่าจะมีการฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ถ้าสถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพพอที่จะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนได้ และภาครัฐสามารถดำเนินงานได้ตามปกติ เศรษฐกิจไทยก็น่าจะขยายตัวได้สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้

จากการที่เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวในปี 2557 การส่งออกสินค้าก็น่าจะฟื้นตัว โดยที่การเกินดุลการค้าเพิ่มขึ้น และลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลดลง อัตราการขยายตัวของการส่งออกน่าจะสูงขึ้นในปีนี้ เมื่อเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวและอาจจะมีปัจจัยช่วยจากมาตรการผ่อนคลายเชิงปริมาณของสหรัฐฯ (QE) ซึ่งทำให้เงินบาทอ่อนค่าลง คาดว่าการส่งออกจะขยายตัวในอัตราร้อยละ 6 (ในรูปของเงินเหรียญสหรัฐ) ในปี 2557 หลังจากการหดตัวเล็กน้อยเมื่อปีที่แล้ว เนื่องการฟื้นตัวของตลาดส่งออกหลักของประเทศไทย โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป การส่งออกที่เพิ่มขึ้นหลังจากการควบคุมโรคระบาดได้ และการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นเมื่อรัฐบาลเริ่มปล่อยข้าวจากโครงการรับจำนำข้าวมากขึ้น ขณะที่การส่งออกเริ่มฟื้นตัว คาดว่าการนำเข้าคงจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3 ดุลการค้าคาดว่าจะเกินดุลอยู่ที่ร้อยละ 3.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมร้อยละ 1.6 ในปีที่แล้ว การได้ดุลทางการค้าที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้บัญชีเดินสะพัดมีผลเป็นบวกเล็กน้อยในปีนี้อยู่ที่ร้อยละ 0.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมเมื่อเทียบกับการขาดดุลร้อยละ 0.7 ในปี 2556

การบริโภคในครัวเรือนคาดว่าจะเติบโตช้า ๆ ขณะที่สภาวะทางการเงินของครัวเรือนเริ่มจะแข็งแกร่งขึ้น การบริโภคในครัวเรือนได้เริ่มปรับตัวตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปีที่แล้ว เมื่อผลกระทบจากนโยบายการกระตุ้นการบริโภคเริ่มอ่อนตัวลงในปลายปี 2555 การลดภาษีรายได้ส่วนบุคคลที่เป็นผลในปี 2557 จะมีผลในการเพิ่มรายได้ของครัวเรือน อย่างไรก็ตาม ครัวเรือนยังคงจะระมัดระวังในการใช้จ่ายในปีนี้อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความไม่แน่นอนหลาย ๆ อย่าง อาทิ ผลกระทบจากความวุ่นวายทางการเมือง ความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และการเบิกจ่ายจากโครงการรับจำนำข้าว ในขณะที่เดียวกัน ยอดหนี้สินภาคครัวเรือนยังคงอยู่ในระดับสูงที่เกือบจะถึงร้อยละ 80 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม การบริโภคภาคครัวเรือนคาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 จากปีที่แล้ว สูงขึ้นเพียงเล็กน้อยจากอัตราร้อยละ 1.3 ในปี 2556

การลงทุนสาธารณะน่าจะขยายตัวในอัตราเดียวกับปี 2556 เนื่องจากการลงทุนสาธารณะขนาดใหญ่ยังคงหยุดชะงัก การเบิกจ่ายตามโครงการบริหารจัดการน้ำยังคงชะงักอยู่ก่อนในปีนี้อาจจะต้องมีการทำประชาพิจารณ์ให้เสร็จก่อนจะเริ่มโครงการ นอกจากนั้น พรบ.เงินกู้ของงบประมาณ 2 ล้านล้านบาทเพื่อลงทุนในโครงการด้านการขนส่งถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้โครงการย่อยภายใต้โครงการนี้ต้องล่าช้าออกไป เนื่องจากต้องมีการปรับแก้และหาแหล่งเงินทุนใหม่ เป็นผลให้การลงทุนสาธารณะในปี 2557 คงเติบโตในอัตราเดียวกับปีที่แล้วที่ประมาณร้อยละ 1

ความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคตขึ้นอยู่กับอัตราการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและสถานการณ์ทางการเมือง การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจโลกที่ช้ากว่าที่คาด และการชะลอตัวลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจในจีนจะส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทย ปมขัดแย้งทางการเมืองได้ส่งผลให้ความเชื่อมั่นถดถอย อีกทั้งเกิดความลำบากในการดำเนินงานประจำของภาคราชการ เช่น การออกหนังสือเดินทางเป็นต้น ความล่าช้าของโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานจะมีผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจไม่เพียงแต่ในปีนี้แต่ในระยะยาวด้วย เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำที่ดีขึ้นและระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นสำคัญยิ่งต่อการเติบโตของประเทศไทยในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้นการขาดเสถียรภาพการเมืองที่อย่างต่อเนื่องทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการพัฒนาในระยะยาว เช่น การเพิ่มทักษะ และความสามารถในการแข่งขัน น้อยกว่าที่ควร